

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๖๒ / ๒๕๖๑

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.

ผู้อุทธรณ์

: นาย ก.

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ผู้อุทธรณ์ สมาชิกเครือข่ายเพื่อน
ตะวันออกวาระเปลี่ยนตะวันออก มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.
จำนวน ๙ รายการ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. (ชื่อเดิม)
ที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด

๒. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
(คบพ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕

๔. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
(คบพ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕

๕. ผลการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๓๐
พฤษภาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

๖. รายงานการประชุมคณะทำงานเขตเศรษฐกิจด้านการลงทุนในพื้นที่ชายฝั่งทะเล
ภาคตะวันออก ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

๗. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ
(คบพ.) ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๘. สรุปความเห็นประกอบการนำเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจ
พิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. (ชื่อเดิม) ต่อคณะรัฐมนตรี ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อ.ค.

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๒ / ๒๕๖๑

๙. แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติ
พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. (ชื่อเดิม)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๔/ท ๘๙๑ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งเปิดเผยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ แต่ปฏิเสธการเปิดเผย เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ โดยให้เหตุผลว่า ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้อยู่ระหว่างการตรวจ พิจารณาและการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ยังไม่แล้วเสร็จ ซึ่งไม่อาจเปิดเผย ข้อมูลดังกล่าวได้ตามประกาศสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่องการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวง อุตสาหกรรม จึงให้ผู้อุทธรณ์ยื่นคำขอต่อกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหน่วยงานที่ควบคุมดูแลข้อมูล ข่าวสารดังกล่าว ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงประธานกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการ แผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี คำชี้แจงเป็นหนังสือ คำชี้แจงด้วยวาจาของผู้แทนสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. (ชื่อเดิม) เป็นร่างกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวง อุตสาหกรรมโดยมีหลักการและสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยพื้นที่เขตเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออกขึ้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารจัดการ การพัฒนาพื้นที่เขต พื้นที่ที่กำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิ ประโยชน์บางประการภายใต้เขตพื้นที่นั้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการ แข่งขันของประเทศ ผู้อุทธรณ์อ้างว่าเป็นสมาชิกเครือข่ายเพื่อนตะวันออกวาระเปลี่ยนตะวันออก ทราบว่ามีการเสนอร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. (ชื่อเดิม) ซึ่ง ผู้อุทธรณ์เห็นว่าร่างกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัด ภาคตะวันออก โดยมีข้อกำหนดยกเว้นกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องหลายฉบับซึ่งรวมถึงมาตรการ รักษาและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน หากร่างกฎหมายดังกล่าวมีการประกาศใช้

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๒ / ๒๕๖๑

โดยกระบวนการขั้นตอนพิจารณาเนื้อหาของร่างกฎหมายมิได้ถูกเผยแพร่ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตรวจสอบและให้ความเห็นอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะชุมชนที่จะได้รับผลกระทบโดยตรง สิทธิของประชาชนและชุมชนในการร่วมกับรัฐในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็จะได้ความเดือดร้อนและเสียหายอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้อุทธรณ์จึงต้องการทราบข้อมูลตามที่มีคำร้องขอ แต่ได้รับการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ท ๔๒๕๕ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงคณะกรรมการฯ ชี้แจงสรุปความได้ว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติในเรื่องนี้อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งยังต้องส่งคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป จึงถือได้ว่าเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ยังไม่แล้วเสร็จ ซึ่งไม่อาจเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ตามประกาศสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่องการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับการที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดให้เรื่องที่ยังไม่แล้วเสร็จโดยเฉพาะประเภทร่างกฎหมายไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ เนื่องจากร่างกฎหมายอยู่ในกระบวนการที่จะมีการปรับแก้ไขสาระซึ่งอาจจะไม่ตรงกับร่างที่ผู้อุทธรณ์ขอมา ทำให้เกิดความสับสนและอาจเกิดความขัดแย้งในสังคมโดยไม่จำเป็น ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๘๔๐๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงคณะกรรมการฯ ชี้แจงสรุปความได้ว่า ในขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการฯ ได้เชิญผู้อุทธรณ์ และผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเข้าชี้แจง แต่ผู้อุทธรณ์ไม่ประสงค์เข้าชี้แจง ในส่วนผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เข้าชี้แจงด้วยวาจา และมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/ท ๖๙๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปความได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งในขณะที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอยู่ในช่วงที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยังไม่ได้บังคับใช้ จึงไม่ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ต่อมาเมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงาน

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๒ / ๒๕๖๑

คณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงให้กระทรวงอุตสาหกรรมไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และมีการเปลี่ยนชื่อจาก “ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ...” เป็น “ร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.” โดยในการรับฟังความคิดเห็น กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการดังกล่าวเรียบร้อยแล้วและส่งข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว โดยในขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่วนเหตุผลที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไม่เปิดเผยร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว เพราะยังอยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ยังไม่แล้วเสร็จ ซึ่งขั้นตอนที่จะถือว่าแล้วเสร็จ คือ เมื่อได้นำร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดังนั้น ตามประกาศสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่องการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ภาคผนวก ข ข้อ ๔ จึงได้กำหนดให้เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจากร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการแล้วอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติมในสาระได้ทั้งในขั้นตอนการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ การที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะเปิดเผยร่างพระราชบัญญัติฉบับที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการหรือฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วซึ่งอยู่ในความครอบครอง จึงมีผลให้เกิดความสับสนและอาจเกิดความขัดแย้งในสังคมได้

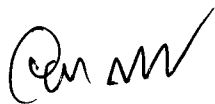
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ เอกสารประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. จำนวน ๙ รายการ ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นของการเสนอร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ของกระทรวงอุตสาหกรรม ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นแล้วและไม่อาจเปลี่ยนแปลงเพราะเหตุแห่งการเปิดเผยได้ จึงยังมีอาจรับฟังได้ว่าจะทำให้กระบวนการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกทั้ง ประชาชนควรมีโอกาสได้รับทราบข้อมูลในเบื้องต้นของกระบวนการร่างพระราชบัญญัติทุกขั้นตอนที่จะมีผลกระทบเมื่อกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้ว ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่

ตาม:

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๖ / ๒๕๖๑

เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวสามารถเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้อันนี้ การที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเกรงว่าการเปิดเผยร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. จะก่อให้เกิดความสับสนและอาจเกิดความขัดแย้งในสังคมได้นั้น เป็นเพียงการคาดการณ์ล่วงหน้าเท่านั้น และเป็นข้อกังวลที่สามารถป้องกันได้โดยการระบุให้ชัดเจนว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นร่างที่เกิดขึ้นในขั้นตอนใด

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีวินิจฉัยให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอทั้ง ๔ รายการ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

(นางวนิดา สักการโกศล)

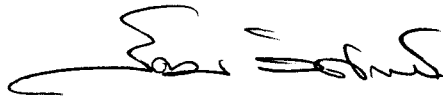
หัวหน้าคณะที่ ๒

พลโท

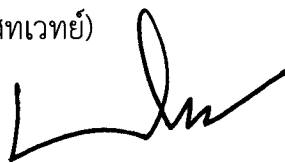
(พลเรือตรี วรสิทธิ์)

กรรมการ

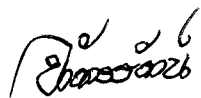
(นางรัศมี วิศทเวทย์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราโมทย์ ประजनปัจจนิก)

กรรมการ

(นายฉัตรรัตน์ หิรัญเชาวีวัฒน์)

กรรมการ

(นายวัตตะ วุตตสันต์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑